

Vänstern på jobbet

FACKLIGA RÖSTER FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | VÅREN 2024

FOTO: AGNES STUBBER

Löntagarna behöver en stark vänster i Bryssel

“För mig är årets EU-val ett steg mot ett framtida regeringskifte i Sverige. Men också en möjlighet för de svenska väljarna att förhindra framväxten av ett blåbrunt Europa” säger Jonas Sjöstedt, före detta partiledare som nu kandiderar till EU-parlamentet.

SIDA 4-5

Om denna tidning

”Vänstern på jobbet” är producerad i samarbete med Vänsterpartiets fackliga nätverk, där ett växande antal fackligt aktiva samlas. Denna tidning sprids på arbetsplatser i hela landet. Syftet är dels att berätta för våra jobbkompisar varför vi tycker att de ska lägga sin röst på Vänsterpartiet i EU-valet, dels att informera om vad partiet står för i viktiga frågor som påverkar hur vi har det på våra arbetsplatser.

Det som förenar oss är övertygelsen om att vi behöver en stark vänster som på allvar står upp för löntagarnas intressen, både här hemma och i Bryssel. En vänster som alltid sätter välfärd, solidaritet och en rättvis klimatomställning i första rummet. Kort och gott ett parti som vi kan lita på.

Lika viktigt är vårt engagemang för en stark, stridbar fackföreningsrörelse. Dessa är våra viktigaste verktyg i arbetet för att bygga ett mer jämlikt och solidariskt samhälle.

[vansterpartiet.se/
blimedlem](https://vansterpartiet.se/blimedlem)

**Alexander
Aldäng**

”Vi behöver en stark vänster som står upp mot fascismen”

**Abdiqani
Awaale**

”Vi behöver försvara svenska kollektivavtal, mot löne- och villkorsdumpning”

**Mia
Christensson**

”Facket behöver ett parti som tar fajten för en rättvis klimatomställning”

Varför röstar fackligt aktiva på vänstern i EU-valet?

I den här tidningen berättar fackligt aktiva varför de väljer att lägga sin röst på Vänsterpartiet i EU-valet, och vilka frågor de ser som viktigast! Ta del av vad de har att säga.

FRÅGA **4**

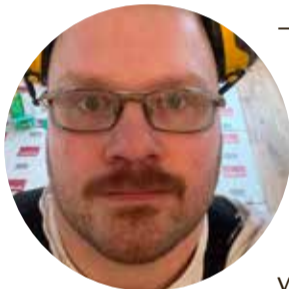
Vilken är den viktigaste löntagarfrågan i EU-valet?

Pia Koponen
53 år, bussförare

– Stoppa vinsterna i välfärden! Det är inte rimligt att företag ska kunna mjölka vår välfärd på pengar. När marknadskrafterna släpps in på det sätt som sker idag blir det på samhällets bekostnad. Vi behöver ta tillbaka kontrollen, både i EU och här hemma.

Jarreth Richardson
34 år, snickare

– Vi behöver stå upp för den svenska modellen. EU vill ha fri konkurrens, och företagen tillåts idag konkurrera med låga löner när dom lägger anbud i upphandlingar. Vi behöver stoppa lönekonkurrensen inom EU, så att våra kollektivavtal respekteras.

Lina El Yafi
46 år, spårvagnsförare

– Det europeiska järnvägsnätet behöver hänga ihop och det ska vara enkelt och prisvärt att boka tåg och åka genom hela Europa. På så vis kan vi få ner flygresandet, och det är förstuds bra för att få ner utsläppen. På en död planet finns inga jobb!

Sunil Jayasooriya
59 år, vårdbiträde

– Vi behöver starka företrädare som kan stå upp mot den fascism som vädrar morgonluft i många EU-länder. Vänstern behöver också gå i spetsen för att stärka de fackliga rättigheterna. Beslut som fattas i Bryssel påverkar förutsättningarna för vad vi kan göra här.

LEDARE

Ciczie Wiedby:
Klasskampen pågår hela tiden och överallt

Ciczie Wiedby är tidigare fackligt aktiv, invald i riksdagen 2018. Hon är tjänstledig från sitt jobb på Ikea i Jönköping, och företräder Vänsterpartiet i arbetsmarknadsutskottet.

● **När högerregeringen** och Sverigedemokraterna gör det svårare för den arbetslöse att behålla sin a-kassa och när de förbereder skärpta krav på långtidssjuka för att de ska få sin sjukpenning, så handlar det om just detta: De av oss som för tillfället inte får eller kan jobba ska piskas hårdare och då kan löner och villkor fortsätta pressas och tempot ökas ytterligare.

Men klasskampen förs också underifrån. Allt fler fackföreningar, både på arbetarsidan och bland tjänstemännen, tar nu ställning för arbetstidsförkortning med bibehållen lön. Plötsligt är det inte bara Vänsterpartiet som lyfter frågan och det vittnar om att förändringens vindar rör på sig.

Ett mer handfast exempel: I Göteborgs kommun lyckades undersköterskor i hemtjänsten, organiserade i Kommunal, med bedriften att sätta stopp för minutstyrningen av deras arbete. Minutstyrningen utgick inte från de verkliga behoven. Det var framför allt ett sätt att pressa de anställda så mycket som möjligt på bekostnad av deras arbetsmiljö.

Men undersköterskorna fick nog! De demonstrerade, uppvaktade politikernas nämndmöten och deras skyddsombud på arbetsplatser i hela kommu-

nen lämnade in anmälningar av arbetsmiljöbrister. Efter lång kamp vann dom och Göteborgs stad tvingades betala skadestånd för arbetsmiljöbrott. Nu har undersköterskorna i Göteborg initiativet och på flera arbetsplatser har de tagit kontroll över schemalaggningen. Resultatet är att behoven får styra och det är självklart så det ska vara. Kamp lönar sig!

Klasskampen pågår hela tiden, överallt, både på arbetsplatser och i våra folkvalda församlingar. I Sveriges riksdag är Vänsterpartiet en röst för löntagare och vanligt folk. Vi står upp mot högerans angrepp på våra rättigheter och vår välfärd. Därför är det viktigt att rösta rätt i val: vi behöver politiker som står på löntagarnas sida.

Det är sant också i förhållande till EU, för även i Bryssel pågår intressekonflikter som påverkar hur vi har det på våra arbetsplatser.

Läs mer om dessa i den här tidningen. Och glöm inte att rösta i EU-valet 9 juni!

Ciczie Wiedby,
fackligt-politiskt ansvarig i Vänsterpartiet

Fem förslag från vänster i EU-valet

– för mer trygghet och rättvisa på jobbet

1

Svenska kollektivavtal ska gälla för alla som arbetar på svensk arbetsmarknad

Vänsterpartiet vill ändra EU:s upphandlingsregler. Arbetsvillkor i nivå med kollektivavtal ska gälla vid all offentlig upphandling - utan undantag. Vänsterpartiet vill dessutom att EU:s upphandlingsdirektiv ändras så att det blir möjligt för upphandlande myndigheter att ställa krav på kollektivavtal. Det handlar bland annat om att säkerställa att arbetare får försäkringar, pensioner och annan ledighet än semester. Vänsterpartiet vill också stoppa social dumpning genom exploatering av EU-medborgares fri rörlighet. Vi är för att EU-medborgare ska kunna arbeta i andra EU-länder, men principen måste vara att alla ska ha rätt till de löner och arbetsvillkor som regleras i lagar och kollektivavtal i det land där man arbetar - oavsett var man är född eller bosatt.

2

Stärkta rättigheter för de som arbetar för gig-plattformar

I Europa arbetar miljontals, alltifrån matbud till arkitekter, för olika gig-plattformar (Uber, Bolt, Wolt m.fl.). Gemensamt för majoriteten är att de saknar anställningsförhållande, eftersom plattformarnas affärsmodell går ut på att undgå arbetsgivaransvar. Gigarbetarnas situation går att jämföra med äldre tiders daglönare: de tilldelas tillfälliga, dåligt betalda påhugg av ansvarslösa uppdragsgivare. Vänsterpartiet anser att plattformsföretagen ska betraktas som arbetsgivare och att de som utför arbetet ska betraktas som arbetstagarer – med de rättigheter och skyldigheter som följer av detta. Vi behöver stoppa den här utvecklingen innan den sprider sig till fler branscher. När EU-direktivet om plattformarbete nu ska omsättas i svensk lagstiftning kommer vi att stå på gigarbetarnas sida

3

Nej till lagstiftade minimilöner

I Sverige förhandlar fackförbunden om löner och villkor med arbetsgivarna. Vi har därför inte någon lagstiftning om miniminivån på lönerna - dessa regleras istället i kollektivavtal. Vänsterpartiet anser att makten över vilka villkor som ska gälla på svenska arbetsplatser ska ligga kvar hos arbetsmarknadens parter. Det innebär att löntagarnas villkor kan försvaras och förbättras med hjälp av strejkrätten, och att politiker inte via lagstiftning lättvindigt kan sänka våra löner. Det kallas för den svenska modellen, och den är värd att försvara.

4

Billigare el för att klara klimatomställningen

Elmarknaden inom EU har under en tid präglats av höga priser. Metoden att sätta elpriser har lett till att dyr fossil energi idag sätter priset på ren svensk el. Trots att Sverige inte använder rysk gas har den ryska gasen styrt de svenska priserna på el. Vänsterpartiet föreslår att elmarknaden inom landet separeras från vår exportmarknad. Det skulle ge oss ett Sverigepris på el, som sätts efter den el som produceras i Sverige och efterfrågas på den svenska elmarknaden. Den nuvarande modellen som styr elpriserna inom EU måste omförhandlas.

5

Solidaritet med Ukraina och Palestina!

Att värna folkrätten är grundläggande för en fredlig utveckling i världen där mänskliga rättigheter och människors trygghet värnas. Vänsterpartiet stödjer Ukrainas rätt till att försvara sig, och vi stödjer sanktionerna mot Ryssland. Vi vill också möjliggöra en snabb återuppbyggnad av Ukraina. Av samma grundläggande skäl är Vänsterpartiet motståndare till den långvariga israeliska ockupationen av Palestina. Israels krigsbrott mot och utsvältningen av befolkningen på Gazaremsan måste upphöra. Vänsterpartiet kräver att EU verkar för fred och folkrätt, genomför sanktioner mot Israel, samt säger upp de förmånliga handelsavtal som möjliggör den israeliska ockupationen. ■

Kom med i vänsterns fackliga nätverk

Prenumerera på vårt nyhetsbrev

Läs vårt facklig-politiska nyhetsbrev, fullproppat med nyheter, tips och råd om facklig organisering. Du får även koll på de frågor Vänsterpartiet driver för att stärka löntagarna. Nyhetsbrevet kan läsas även av icke-medlemmar. Prenumeration anmäler du här:

Gå med i vår Facebook-grupp

För dig som är medlem i partiet och facket finns en Facebook-grupp, "Fackliga vänsterpartister", där du kan diskutera fackliga och politiska frågor med andra fackligt aktiva partimedlemmar.

Ge ett bidrag till Vänsterpartiets fackliga arbete

Partiets fackliga arbete är beroende av stödet från medlemmar och sympatisörer. Alla bidrag gör skillnad, och bidrar till att vi syns och hörs på fler arbetsplatser. Skänk ett bidrag här: QR-kod:

Jonas Sjöstedt och Nooshi Dadgostar i samtal med strejkvakter utanför Tesla. En röst på vänstern i EU är bland mycket annat en röst för klimaträttvisa och anständiga villkor på jobbet, säger Jonas Sjöstedt och Hanna Gedin, som kandiderar till EU-parlamentet.

Vänsterpartiets kandidater:

Politiken måste stå på löntagarnas sida

En rättvis klimatomställning. Större bidrag till ett krigshärjat Ukraina. Ett kraftfullt nej till Israels ockupation av Palestina. Men inte minst en union som står på löntagarnas sida gentemot högerens nedmontering av välfärd och trygghet.

Det vill Vänsterpartiets kandidater arbeta för när de väljs in i EU-parlamentet i juni.

Om man röstar vänster i riksdagsval så kan man vara trygg i att göra det samma i EU-valet.

Det säger Hanna Gedin, Vänsterpartiets andranamn i valet den 9 juni. Jonas Sjöstedt, som gör comeback i politiken, står överst på listan.

–För mig är årets EU-val ett steg

Många löntagare utnyttjas med dåliga arbetsvillkor i Sverige och EU. Och Sverigedemokraterna är de i EU-parlamentet som står allra mest på arbetsgivarnas sida gentemot löntagarna.

Jonas Sjöstedt

dessa högerextrema partier får framgång. Detta sker samtidigt som många högerpartier fått allt svårare att hålla avstånd till extremhögern.

Trygghet på jobbet

– Många löntagare utnyttjas med dåliga arbetsvillkor i Sverige och EU. Och Sverigedemokraterna är de i EU-parlamentet som står allra mest på arbetsgivarnas sida gentemot löntagarna, påpekar Jonas Sjöstedt.

Privatiseringar, avreglerade marknader och företagens rättigheter går före folkliga och fackliga rättvisefrågor. Det, säger Hanna Gedin, går tvärsamt mot väljarnas behov.

– Vi vet att de flesta medborgare i EU vill ha hyggliga levnadsomkostnader. Sådant som reallöneökningar, tillgång till förskola för barnen, bra och billigt boende och andra välfärdsfrågor.

I EU finns 28 miljoner gig-arbetare som arbetar under löntagarlignande villkor i plattformsföretag med bland annat dörr-till-dörrtjänster. Men de saknar en formell anställning, vilket innebär att de varken får sjuklön, semesterersättning eller pensionspoäng.

Och de lär bli allt fler. Enligt EU-kommissionens beräkningar

kommer antalet gig-arbetare att öka till över 40 miljoner 2025.

Press på regeringen

Det plattformsdirektiv som EU antagit förändrar inte styrkeförhållandena på något avgörande sätt, men sätter press på den svenska regeringen att göra något åt de slavliknande villkoren här hemma, påpekar Hanna Gedin.

– Vi fortsätter kampen för att de ska få rättigheter som andra löntagare, säger Sjöstedt.

På liknande vis gynnas företagen på brukarnas bekostnad när offentlig upphandling enligt EU:s marknadsliberala regler måste gå till den som erbjuder lägst pris.

– Och med lägsta pris följer sämre arbetsförhållanden för dem som anställs, påpekar Hanna Gedin.

Systemet fungerar dessutom som en kassako för riskkapitalister och andra som vill profitera på systemet.

Förbättra EU

– Sedan Sverige gick med 1995 har Vänsterpartiet tillsammans med andra vänstergrupper arbetat aktivt på att förändra unionen. Vi ska fortsätta lägga kraften på att förbättra EU, men också förhindra att unionen utvecklas till en super-

stat, säger Jonas Sjöstedt.

I dag, menar han, går företagens lobbyister som barn i huset hos EU i Bryssel.

– Vi är inga döda fiskar som följer med strömmen. Vi står upp för fackliga rättigheter och annan vänsterpolitik som svenska väljare kan känna igen hos oss.

Och den europeiska vänstern är väl samlad, enligt Hanna Gedin.

Jonas Sjöstedt

Hanna Gedin

mot ett framtida regeringsskifte i Sverige. Men också en möjlighet för de svenska väljarna att förhindra framväxten av ett blåbrunt Europa, säger han.

Klimatfrågan

Allra viktigast, säger han, är ändå att driva på i klimatfrågan.

– Vi har länge arbetat för att skärpa EU:s klimatpolitik, ibland framgångsrikt. Men det måste mer till, och Vänsterpartiet har en politik för gröna investeringar som kan skapa nya jobb.

Bland dessa frågor finns järnvägen, kollektivtrafiken och förnybar energi. Frågor som går på tvärs mot ytterhögern.

Inför årets val pekar flera opinionsundersökningar på att

Enad vänster

– Vi var sexton progressiva vänsterpartier som möttes i Köpenhamn nyligen där vi enades emot EU:s marknadsfundamentalism, bland dem de höga priserna på elmarknaden.

– De enda som skulle förlora pengar om vi inför Sverigepriser är ju de stora elbolagen, påpekar Jonas Sjöstedt.

Medborgarna skulle däremot vinna genom lägre elpriser. De skulle också tjäna på ett sammanhållet och avprivatiserat europeiskt järnvägsnät, samt på effektiva och samordnade polisingripanden mot såväl grova våldsbrott som grova stölder av skattepengar.

– Vänsterpartiet är för transparens och tydliga regler, och emot den korruption som förekommer i EU, säger Gedin.

Per Längby

Hallå där... Amanda Möllenhoff

Kan du berätta om Lärarvänstern?

Lärarvänstern är en branschförening i Vänsterpartiet Storstockholm för fackligt aktiva lärare. Vi som kämpar på våra arbetsplatser behöver ett sammanhang där vi kan stärka varandra, även i partiet. Det är tufft att jobba i motvind, vilket ofta är fallet i skolan, så det sociala sammanhanget och aktivism tänker jag är viktigt. Det är också grunden för engagemanget i Lärarvänstern.

Vilka frågor jobbar ni med?

Att öka den fackliga anslutningen. Vår arbetsmiljö måste bli bättre och det kommer den bli om vi blir fler. Sen är en av våra huvudfrågor att stoppa marknadsskolan. Dagens skolsystem är ohållbart. Under partiets fackliga konferenser har vi även startat ett nätverk nationellt för att samla alla lärare i partiet. ■

”Vår arbetsmiljö måste bli bättre och det kommer den bli om vi blir fler.”

Amanda Möllenhoff
Lärarvänstern

”Vänstern måste vara en stark röst för yrkeschaufförerna”

Facklig kamp på EU-nivå har lönat sig för transportbranschen. Men de nya reglerna till trots fortsätter fusket.

● **En effekt av den fria rörligheten** på EU:s arbetsmarknad har varit att allt fler inrikestransporter utförts av utländska åkerier som betalar löner långt under nivån i svenska kollektivavtal, och som dessutom pressar sina chaufförer att bryta mot både arbetstids- och trafikregler. Seriösa åkerier har å andra sidan fått det svårare att klara konkurrensen.

Dock har viktiga steg kunnat tas för att komma till rätta med problemet: År 2020 antogs ett nytt ”vägpaket” i EU med nya regler för att få bättre ordning på den tunga trafiken på vägarna. Detta skedde efter ett omfattande arbete från transportarbetarfacken och vänstern i EU.

Paketet innehöll nya regler för utstationerade chaufförer (som tillfälligt kör i ett annat EU-land), så att de kan få rättvisare löner för sitt arbete. Det innehöll även bättre kontrollmöjligheter genom kör- och vilotidsbestämmelser, färdskrivarbestämmelser och bättre reglering av så kallade cabotagetransporter (då utländska lastbilar utför inrikestransporter).

Trots lagstiftningen är det dock tydligt att fusket på många håll fortsätter, och att kontrollerna behöver förbättras. Björn Molin, som jobbar på Schenkers

”Vi behöver mer av samverkan mellan myndigheter inom EU för att öka antalet kontroller på vägarna, också här i Sverige.” säger Björn Molin, fackligt aktiv i Transport.

terminal i Karlstad och är fackligt aktiv i Transport, håller med:

– Bra lagstiftning har införts. Men det nya regelverket måste efterlevas, och där brister det ofta. Det behövs definitivt mer resurser för myndighetskontroller och bättre samordning för att stävja fusket.

Så länge som det går att tjäna pengar på billiga transporter finns också ett starkt incitament till att fusket fortsätter, något som Björn ser i sin fackliga vardag:

– Arbetsgivarsidan är i princip helt frånvarande. När vi träffar förhandlarna för åkeriföretagen så fattar de förvisso att branschen behöver bättre arbetsvillkor.

Men deras huvudorganisation Svenskt Näringsliv sitter och bromsar. Där trycker man i stället på för ”gratis frakt”, och säger att transporterna inte får bli dyrare för industrin.

Gällande vad som behöver göras nu har Björn ett tydligt budskap:

– Vi behöver mer av samverkan mellan myndigheter inom EU för att öka antalet kontroller på vägarna, också här i Sverige. Här är det viktigt att vänstern fortsätter att trycka på som en stark röst för chaufförerna, och för branschen som helhet! ■

“Vi behöver värna våra kollektivavtal”

● **I Sverige är** anställnings- och arbetsvillkor (löner, arbetstider, ledigheter, pensioner och mycket annat) till stor del reglerade i kollektivavtal. För att den ordningen ska funka behövs fackföreningar med tillräcklig styrka och antal medlemmar för att kunna företräda de anställda. Grundtanken är att arbetsgivare inte ska kunna konkurrera med låga löner och försämrade arbetsvillkor.

Även i branscher där kollektivavtal är normen försöker arbetsgivare hitta sätt att runda dem. Ett exempel är kollektivtrafiken. Marta Aguirre har arbetat som tågvärd på Stockholms pendeltåg:

– Arbetsgivarna är ofta kreativa. Ett exempel var när de bildade ett nytt bolag som pendeltågstädarna flyttades över till,

vilket betydde att de inte längre behövde tillämpa det tidigare kollektivavtalet.

Marta menar att det bara är genom facklig organisering som sådana försök kan avvärjas, med tillägget att facket också måste våga ta konflikter.

Ett problem för alla anställda i tåg- och busstrafiken är också de återkommande upphandlingarna:

– De som vill ha systemet säger att kollektivtrafiken blivit billigare med dessa. Men upphandlingarna leder till en press på villkoren. Bolagens vinster betalas av

anställda och av resenärer i form av sämre turtäthet, urholkad service och brister i arbetsmiljön.

Marta Aguirre

Marta Aguirre kandiderar för Vänsterpartiet i det kommande EU-valet. Om hon väljs in vill hon arbeta för att det ska bli svårare för arbetsgivarna att runda kollektivavtalen.

– Vi behöver ändra regelverket för EU:s upphandlings-

direktiv så att kollektivavtal blir normen. Sedan behöver vi en diskussion i Sverige om värdet av att sköta samhällsviktiga verksamheter, såsom kollektivtrafiken, i egen regi. ■

8 000

”Med kortare arbetstider skulle fler kunna jobba heltid, och vi skulle få motsvarande 8000 nya kollegor i vården. I förlossningsvården skulle vi få 700 fler barnmorskor. Det skulle höja patient-

säkerheten och göra att vi kan arbeta efter bättre metoder, som en barnmorska per födande kvinna.” Det säger Sineva Ribeiro, ordförande för Vårdförbundet.

KRÖNIKA

Kampen om tiden handlar om människovärdet

”Vi sprängde inte hemmets bojar för att åter förslavas av arbetsmarknaden”. Citatet har för mig okänt ursprung, men i årtal har det legat på topplistan av bästa tänkbara slagord att skriva på banderoller. Orden betyder något. De ger en tillbakablick: Kvinnor i Sverige fick slåss för att få rätt att arbeta, för att komma ut ur hemmen, för att sluta vara fängslade vid spis, tvätt och barnkammare. Det var inte hundratals år sedan – utan bara något hundra.

I nära ett och ett halvt sekel har kampen om mera liv och mindre arbete pågått. Vid 1900-talets början arbetade den genomsnittliga svenska arbetaren 240 timmar i månaden. Rättvist, nödvändigt och rimligt enligt den tidens högerpartier och arbetsgivare. Men deras argumentation till trots drevs den första arbetstidsförkortningen igenom ungefär samtidigt med den första ”allmänna” rösträtten (som de också var emot). Först 48 timmars arbetsvecka för vissa grupper. Några decennier senare genomfördes en ytterligare sänkning, till 45 timmar i veckan. Nu är det över 50 år sedan arbetstiden sänktes till 40 timmar i veckan.

Kampen om tiden är lika viktig nu som då. Den handlar om människovärde – att vår tid i livet inte ska dedikeras till arbete, att arbeta och blott överleva. Att vara med familj och vänner, utöva någon hobby, fritidssyssla, göra vad som eller göra ingenting. Andas. Återhämta sig. Ett liv kan – faktiskt – vara mycket mer av det goda.

När vi lämnade pandemin gick vi in i något som brukar heta ”det nya normala” på arbetsplatserna. Det är distansarbete, avveckling av egna kontor till förmån för stora kontorslandskap och gränslöshet avseende tid och rum. För många och särskilt tjänstemän går det att arbeta lite var som helst, när som helst. Till och

med ofta hur mycket som helst. Övertidsarbete skjuter i höjden år efter år, men det är bara sådant som syns i statistik. Det är nog en ganska liten del av det faktiska arbetet som utförs som dokumenteras. Det nya normala är mer gränslöst än det gamla normala.

Samtidigt pågår allt det viktiga arbetet som inte går att utföra på distans eller via videomöten, dag ut och dag in. De grupper som får det här landet att fungera i grunden, de går till sina arbeten varje dag och kommer att fortsätta göra det. Alla kommer att fortsätta kämpa för att få ihop sina arbeten med sina liv. Alla kommer att fortsätta känna stress över allt som inte hinns med. Vi sliter ut oss på olika sätt men med samma konsekvens: Kortare livslängd och försämrad hälsa.

Ingen kan ju säga att vi inte gett den rådande 40 timmarsveckan tid. Men de arbetsveckor vi (fortfarande) har idag har inte anpassats till hur samhälle och teknik har utvecklats. De är inte heller anpassade till faktiska människoförhållanden. Systemet förutsätter att en person tar ett större ansvar för hushåll, barn, matlagning, tvätt med mera medan den andra arbetar. Gjort för kärnfamiljen. Men kärnfamiljen är knappast norm längre, tack och lov.

Det går också att vända och vrida på frågan om arbetstidsförkortning på hur många sätt som helst. Ska det lösas av parterna genom avtal? Ska det lagstiftas? Vem ska betala? Vad kostar det? ”Sverige kommer att gå under om arbetsveckorna skulle vara 30 timmar i stället för 40!”

Många av argumenten emot att göra livet till mera liv och mindre arbete är, som av en händelse, ganska precis samma som de varit hela tiden, i över hundra år.

De flesta har en tyglade ton: En arbetares uppgift i livet är arbete.

Människovärdet är det främsta argumentet för en välbehövlig förkortning av arbetstiden. Vi har inte sprängt en rad bojar för att åter förslavas av arbetsmarknaden.

Jenny Bengtsson

FOTO: KLARA LEO

Fattigdomen bekämpas med vänsterpolitik

• **Antalet fattiga ökar** i Sverige. Mellan 2011 och 2021 ökade den relativa fattigdomen (andelen som lever i hushåll där inkomsten är lägre än 60 procent av snittet i Sverige) med en kvarts miljon, till totalt 1,5 miljoner av 10 miljoner invånare (källa: SCB).

Till det kan tilläggas de senaste årens höga inflation: ökade energi- och matpriser, höjda räntor på bostadslån och högre hyror har betytt att fler tvingats ner under fattigdomsstrecket.

Även fattigdomen i absoluta termer ökar. Röda Korset har i en rapport som bygger på information från över

200 organisationer slagit fast att allt fler söker hjälp med saker som mat, kläder och tak över huvudet. Särskilt utsatta är ensamstående med barn, arbetslösa, sjukskrivna och utrikesfödda. Kvinnor är fattigare än män.

Arbetande fattiga

Även människor som har anställning kan vara fattiga. Inom exempelvis handeln ökar antalet ofrivilligt deltidanställda sedan många år tillbaka, och enligt fackförbundet Handels har bara 30 procent av de butiksanställda heltidskontrakt i dag. 7 av 10 jobbar deltid.

– Man ska kunna leva på sin lön. Tidigare har vi sett att det i USA finns ”working poor”, människor som tvingas ha flera olika jobb för att försörja sig. Nu har vi det i Sverige också, säger Handels förbundsordförande Linda Palmetzhofer i en kommentar till tidningen Handelsnytt.

Skillnad på vänster och höger

– Inte minst i kristider ser man tydligt skillnaden mellan höger och vänster.

Linda

Palmetzhofer

FOTO: DAVID BICHO/HANDELS

Högern vill sänka ersättningsnivåerna och göra det tuffare att vara arbetslös, trots att det finns färre jobb att söka än antalet arbetslösa. Vänstern vill istället stärka a-kassan och skapa större trygghet för dom anställda, till exempel

genom att förbjuda hyvling av heltidsanställningar till deltid. Det blir inte tydligare än så, säger Ciczie Weidby, arbetsmarknadspolitisk talesperson för Vänsterpartiet. ■

Arturo Vasquez berättar att strejken har effekt.

Vad står på spel i Tesla-konflikten?

Arturo Vasquez, IF Metall, är ombudsman på IF Metalls Stockholmsavdelning och deltar i strejkvakterna vid Teslas verkstäder i Stockholm.

Vad är det som står på spel i Tesla-konflikten?

– Den handlar om den svenska modellens existensberättigande, om att arbetare har rätten att organisera sig i fackliga organisationer, verka för dessa och för tecknande av kollektivavtal. Det handlar också om att lön och villkor på arbetsmarknaden regleras mellan arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer, och inte av staten eller av en enskild miljardär. Idag står hela den modellen på spel när Tesla vägrar att skriva på ett kollektivavtal. Det sänder ut signaler till andra kapitalägare.

I vilken utsträckning lyckas Tesla runda konfliktåtgärderna?

– Strejken påverkar Tesla och försvårar deras verksamhet. De kan inte bygga ut sin laddinfrastruktur, och måste hitta alternativa transportvägar för nya bilar. Personalen får bland annat i uppdrag av sin arbetsgivare att utföra arbete som tidigare utfördes av underleverantörer, exempelvis sop- och metallhanteringen. Så strejken har effekt.

Orkar facket hålla ut? Hur är stämningen i strejkvakten?

– Vi orkar hålla ut. Det är tufft, men moralen stärks av det stöd vi får av övriga 14 LO-förbund som står strejkvakt tillsammans med oss.

Vilken roll spelar den fackliga solidariteten?

– Den är oerhört viktig! Sympatiåtgärderna är en av våra viktigaste stöttepelare i denna kamp, tillsammans med det stöd vi får av våra kamrater i Norden och globalt.

”Jag gillar inte något som skapar en sorts herre och bönder-situation”

